

Vastaus Johannes Hirvaskosken ja usean muun (23) valtuutetun aloitteeseen Vantaan Energian ottamiseksi konserniohjaukseen mukaan

VD/8201/00.02.00.03/2014
ML/PvN/SB/LL

Valtuutettu Johannes Hirvaskoski ja 23 muuta valtuutettua tekivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen aloitteen:

”Valtuustoaloite Vantaan Energian ottamiseksi konserniohjaukseen mukaan

Vantaa omistaa Vantaan Energiasta 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Yhtiö on siis Vantaan tytäryhtiö ja Vantaan kaupunkikonsernin osa. Helsingin kaupunkikonserniin yhtiö ei kuulu.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa 2012 kaupungin konserniohjeet (ns. konsernistrategia) hyväksyessään, että ao. ohjeet eivät koske Vantaan Energiaa. Tällöin ei kuitenkaan päätetty että mikään omistajaohjaus ei koske Vantaan Energiaa.

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto asettaa keskeiset toiminnalliset taloudelliset tavoitteet konsernille, siis myös kuntien tytäryhtiöille.

Valtuuston päätökseen joulukuussa 2012 lienee vaikuttanut yleinen käsitys siitä, että Vantaan kaupungin ja Helsingin kaupungin välinen osakassopimus ja sen velvoitteet estävät Vantaan kaupunkia käyttämästä määräysvaltaa tytäryhtiössään.

Sopimus on Vantaan konsernijohtossa määritelty salaiseksi, mikä estää asiallisesti ottaen keskustelun käymisen asiasta.

Kun konserniohjausta ei Vantaalta anneta, eikä sitä voida Helsingistä antaa, toimii Vantaan Energia käytännössä ilman mitään omistajaohjausta. Sen tavoitteet asetetaan vain toimivassa johdossa sekä yhtiön hallituksessa. Tilanne ei ole hyväksyttävä kuntalain 13 §:n tai edes yleisen hyvän hallinnointitavan (corporate governance) näkökulmasta.

Nykyinen tilanne on siis se, että Vantaan Energia on vantaalaisten ja helsinkiläisten veronmaksajien omistama, mutta ei toimi kummankaan kaupungin ohjauksessa, vaan kaupunkien välisellä ei-kenenkään maalla.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan Energiaa koskeva Vantaan ja Helsingin kaupunkien välinen osakassopimus irtisanotaan, jotta asiallinen ja lainmukainen konserniohjaus keskeisten taloudellisten tavoitteiden osalta annetaan Vantaan kaupunginvaltuustosta sekä muutoin Vantaan kaupunginhallituksesta ja sen yleisjaostosta, voimassaolevien ohjesääntöjen mukaan.

Vantaan Energian omistajista riippumaton toiminta Fennovoimassa alleviivaa kuntien asiallisen konsernijohtamisen tärkeyttä.”

Kaupunginvaltuusto 22.9.2014 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernipalvelut toteavat aloitteeseen vastaavaa:

Vantaan Energia Oy on antanut 22.12.2014 päivätyn esityslistan liitteenä olevan lausunnon koskien aloitetta ottaa Vantaan Energia Oy mukaan konserniohjaukseen.

Lausunnossa Vantaan Energia Oy toteaa mm., että ”vaikka Vantaan Energia Oy ei ole osakassopimuksen osapuoli, yhtiön hallituksen puheenjohtaja on kertonut osakassopimuksen oleellisen sisällön yhtiön hallitukselle, joten hallituksen päätöksenteossa on voitu toimia riittävällä ja asianmukaisella tasolla osakassopimuksen mukaisesti”. Lisäksi yhtiö toteaa, että ”Valtuustoaloitteessa pidettiin ongelmallisena sitä, että vuotuiset tavoitteet yhtiölle asetetaan vain toimivassa johdossa ja

yhtiön hallituksessa. Tähän haluamme tarkennuksena todeta, että Vantaan Energia Oy:n tavoitteet asettaa yhtiön hallitus Tämä on täysin osakeyhtiölain mukainen toimintatapa". Yhtiö toteaa myös, että "Lisäksi on muistettava, että Vantaan Energia Oy:n hallituksen jäsenet ovat tähän tehtäväänsä yhtiön omistajakaupunkien puolueiden yhdessä valitsemia ja nimeämiä. Yhtiön toimintaa johtava hallitus nauttii siten myös omistajakaupunkien poliittista luottamusta".

Konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue toteaa, että Vantaan kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti 17.12.2012 § 7, että 1.1.2013 voimaan astuva Vantaan kaupungin konsernistrategia ei päätöksen kohdan c) mukaan sido Vantaan Energia Oy:tä. Yhtiön hallitukseen on toimikaudelle 2013–2014 yhtiökokouksessa valittu Vantaan kaupungin edustajat konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan johtosäännön 16 §:n 5. kohdan mukaisesti. Yleisjaosto ei ole nimennyt yhtiön hallitukseen asiantuntijajäsentä. Yhtiö raportoi kaupungin raportointiaikataulun mukaisesti kaupungin yleisjaostolle yhtiön toimintaympäristöstä, toiminnasta, taloudesta sekä tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi yhtiö vastaa riskienhallintakyselyyn kaksi kertaa vuodessa.

Helsingin kaupungin Vantaan Energia Oy:öön 1998 tekemä sijoitus, yli 750 milj. markkaa, on ollut määrältään ja merkitykseltään huomattava. Helsingin kaupunki on osana sijoituspäätöstään edellyttänyt osakassopimuksen tekemistä tarkoituksenaan sopia mm. yhtiön osakkeiden omistuksesta ja hallinnosta sekä osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista yhtiöön ja toisiinsa nähden. Sanottu on normaali käytäntö vastaavissa järjestelyissä samoin kuin se, että osakassopimus sitoo niin kauan kuin sen osapuoli on yhtiön osakkeenomistaja. Ehtoihin voidaan tehdä muutoksia ainoastaan osakassopimuksen osapuolien yhteisellä hyväksynnällä. Päätöksenteko yhtiön hallinnossa ja osakkeenomistajien kesken osakassopimuksen määrittämin tavoin on ollut riidatonta. Konsernihallinto ja rahoitus katsoo sopimussitovuuden ja osakeyhtiöoikeudellisen osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden periaatteiden estävän sopimuksesta irtautumisen yksipuolisella ilmoituksella.

Kaupunginhallitus 9.2.2015 § 39

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Johannes Hirvaskoskelle ja 23 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konserni- ja asukaspalveluiden toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Riitta Ryhänen esitti, että aloitevastaus palautetaan valmisteluun. Kaupunginhallituksen jäsenet Hannu Kokko ja Pirkko Kotila kannattivat Ryhäsen esitystä.

Puheenjohtaja totesi asiasta jouduttavan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat Ryhäsen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Bruun, Kaira, Karlsson, Letto, Mäkinen, Mäntynen, Niemelä, Niinistö, Orpana, Suvenslami) ja 5 ei-ääntä (Kokko, Kotila, Näätsaari, Ryhänen, Åstrand) yhden jäsenen (Jääskeläinen) äänestäessä tyhjää, joten palautusesitys tuli hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan esitys.

Kaupunginvaltuusto 2.3.2015 § 20

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Valtuutettu Johannes Hirvaskoski esitti, että aloitevastaus palautetaan valmisteluun. Valtuutetut Vaula Norrena ja Irja Ansalehto-Salmi kannattivat Hirvaskosken esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat valtuutettu Hirvaskosken esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 43 jaa-ääntä ja 20 ei-ääntä. Kaksi läsnä olevaa valtuutettua ei ollut paikalla äänestyksessä. Puheenjohtaja totesi, että palautusesitys tuli hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen esitys.

Liitteet:

- Vantaan energian lausunto 22.12.2014 (salassa pidettävä julkisuuslain 24 § 1 mom. kohta 20)
- Äänestyspöytäkirja KV 2.3.2015 § 20

Muutoksenhakuohje: 4.1 valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, puh. 09 839 22033, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi